

Statsrådets privathøyskoleproblem

Det er på høy tid at statsråd Torbjørn Røe Isaksen ser nøyer på tilskuddsordningene for privathøyskoler.

De siste månedene har den private høyskolen Westerdals Oslo ACT blitt anklaget for å ha hentet ut midler i forbindelse med en fusjon og for å ha mottatt statsstøtte for studietilbud som ikke har vært godkjent. Statsråden og Kunnskapsdepartementet anklages for ikke å ha gode nok tilsynsordninger og for ikke å ha fulgt opp Riksrevisjonens påpekninger av manglende oppfølging av statlige tilskudd til private høyskoler.

Flere regjeringer har valgt å se på finansieringssystemet for høyere utdanning som ett felles system, for både statlige og private institusjoner. Både den forrige og den sittende regjeringen bebudet en gjennomgåelse av finansieringsordningen i tilknytning til struktur- og kvalitetsreformen i høyere utdanning. De private høyskolens plass i denne ordningen ble hverken tatt med i mandatene eller nevnt i noen rapport.

Det burde de gjort, siden mangfoldet blant private høyskoler er både stort og økende.

I kategorien private høyskoler finner vi institusjoner med ulike formål og eierskap, og ikke minst forskningsmessig kvalitet og kvantitet. Nettverket for Private Høyskoler (NPH) representerer imidlertid det syn at når ambisjonsnivået for høyere utdanning og forskning i Norge øker, og kravene til faglig kvalitet i programmene skjerpes, skal ikke de private høyskolene skjermes. Det finnes bare ett ambisjonsnivå for høyere utdanning og forskning i Norge, ikke et statlig og et privat, men ett: høyt.

Derfor har vi et felles loververk, felles akkreditering og et felles universitets- og høyskoleråd. De private høyskolene skal ikke være et supplement på siden av statlige tilbud, men skal levere

Skal statsråd Torbjørn Røe Isaksen lykkes med sitt mål om konsentrasjon og kvalitet fremfor å smøre ressursene tynt utover, er det behov for et tilskuddssystem som differensierer langs flere akser, skriver artikkelforfatterne. Foto: Aleksander Nordahl

Innlegg Dag Morten Dalen og Ingunn Moser

Artikkelforfatter **Ingunn Moser**.

Artikkelforfatter **Dag Morten Dalen**.

substansielle bidrag til kompetanse- og kunnskapsutvikling i ulike deler av samfunnet.

I revisjonen av finansieringssystemet nylig ble det lagt vekt på at målet var å vri finansieringsordningene slik at de i større grad bidrar til å fremme kvalitet og kvalitetsutvikling i sektoren.

Skal statsråden lykkes med sitt mål om konsentrasjon og kvalitet fremfor å smøre ressursene tynt utover, er det behov for et tilskuddssystem som differensierer langs akser som akkreditering, kvalitet og graden av studentbetaling. I tillegg må det være transparent, forutsigbart og tydelig, slik at det skaper den forutsigbarheten som er nødvendig for faglige satsinger.

En privat høyskole har ikke nødvendigvis private eiere. Mange av dem er stiftelser, som kun eies av sitt formål, ikke av aksjonærer. Stiftelsens stifter formulerer formålet, og det er

styrets plikt å legge dette formålet til grunn for utvikling og drift. Blant nettverkets 19 medlemmer er hele ni private høyskoler i dag organisert som stiftelser.

De øvrige er private i mer direkte forstand, ved at de er organisert som aksjeselskaper. Men langt fra de fleste av de private høyskolene, som er organisert som aksjeselskaper, er eid av stiftelser med verdibaserte formål innen utdanning og forskning. De har vedtekter som forbyr uttak av utbytte.

Mange av de private høyskolene tar ingen, eller svært lave, skolepenger og dekker hovedsakelig driften gjennom statlige driftstilskudd og andre finansieringskilder (oppdrag, gaver og annet). Ved andre høyskoler er skolepengene høyere, og disse driver med en langt lavere andel av tilskudd fra staten.

Mangfoldet er derfor stort i den private delen av høyere utdanning. Nettverk for private

Mange av de private høyskolene tar ingen, eller svært lave, skolepenger og dekker hovedsakelig driften gjennom statlige driftstilskudd og andre finansieringskilder

DN 31. oktober

høyskoler har lenge argumentert for behovet for en gjennomgang av den statlige tilskuddsordningen for private høyskoler. Nå er kanskje tiden inne?

Dag Morten Dalen og Ingunn Moser, Nettverk for private høyskoler (NPH)

Om vrøvl og visjoner

Universitetet i Oslo (UiO) visjonsprosess får mye oppmerksomhet etter at styremedlem og professor Kristian Gundersen karakteriserte det som meningsløst arbeid som leder til tomt vrøvl uten påvirkning på virksomheten. Kan han ha rett?

Eva Grinde knytter i DN 4. april visjonær ledelse til en

«aktiv og karismatisk lederrolle, der sjefen motiverer de ansatte gjennom sine visjoner og sin begeistrede væremåte». Da blir det meningsløst å overlate arbeidet med formulering av visjonen til en gruppe, som UiO gjør.

1-0 til Gundersen.

Rektor ved UiO viser til at en «visjon for utdanningskvalitet er en måte å utvikle en felles

forståelse ...». En leders visjon gir felles forståelse av oppgaven, og man forventer av hverandre at man opptre deretter, enig eller ikke. Men en felles erklært forståelse får virkning av at samholdet forutsetter gjentatt bekreftelse i ord og handling, som det politiske grunnlaget for dagens regjering. Ingen roller ved UiO er basert på å gi aktiv støtte

til en felles erklært forståelse. 2-0 til Gundersen.

Kan innholdet inspirere til handling? Dette er UiOs ambisjoner: «UiO er et universitet som fremmer kritisk tenkning, etisk refleksjon og evne til å ta globalt og samfunnsmessig ansvar», og «UiO-ansatte tar medansvar for å skape utvikling og helhet i utdannelsene.»

Hat trick!

DNs Eva Grinde anbefaler professoren å ha to tanker i hodet. Jeg går heller «all in» på den Gundersen formidlet: «Man burde ikke bruke tid på sånt vrøvl, det er virkelig bortkastet arbeid».

Sverre Nagell Bjordal, siviløkonom